Observații și propuneri WWF-România la proiectul de Ordin[1] privind modificarea și completarea Ordinului MADR și ANAP nr. 346/1.718/2023 pentru implementarea Programului pentru Școli al României

254/5.11.2026

WWF-România susține îmbunătățirea trasabilității și calității produselor distribuite prin Programul pentru Școli. În același timp, considerăm că programul trebuie să fie mai mult decât un mecanism de distribuție a alimentelor, contribuind la **formarea unor obiceiuri alimentare sănătoase și a unei relații responsabile cu hrana în rândul generațiilor viitoare, la susținerea micilor producători și a agriculturii sustenabile**, la protejarea biodiversității și la dezvoltarea unor lanțuri de aprovizionare transparente și reziliente.

În acest sens, propunem introducerea unor **criterii/măsuri de achiziție clare, verificabile, proporționale**, care să faciliteze participarea micilor producători, a cooperativelor și a organizațiilor de producători și să încurajeze aprovizionarea cu produse sănătoase, sezoniere, locale și sustenabile. Aceste măsuri trebuie să fie în concordanță cu legislația europeană privind achizițiile publice (Directiva 2014/24/UE) și cu orientările europene privind achizițiile publice ecologice, cu obiectivele Programului UE pentru școli (Regulamentul (UE) nr. 1308/2013), cu noul Regulament UE 2026/1739 privind lanțurile alimentare scurte, dar și cu țintele obligatorii asumate de România prin Planul Național de Achiziții Ecologice 2025-2030, pentru alimente și servicii de catering.

Propunerile de mai jos vizează atât **îmbunătățirea actualului proiect de ordin**, cât și **măsuri de reformă pe termen mediu-lung**, care pot necesita modificări legislative, bugetare sau administrative suplimentare.

1. Clarificarea și flexibilizarea cerințelor privind trasabilitatea produselor

Referire în proiectul de ordin

Art. I, pct. 1 - introducerea Cerinței nr. 2 la Anexa nr. 1, Secțiunea III, Subsecțiunea III.1.3 „Capacitatea tehnică și profesională”, privind dovada trasabilității produselor distribuite în cadrul Programului pentru Școli.

[1] Proiect de OMADR privind modificarea si completarea OMADR și al președintelui ANAP nr. 346/1.718/2023 pentru aprobarea criteriilor de calificare aferente atribuirii acordului-cadru/contractului de achiziţie publică în cadrul Programului pentru scoli - Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale

Observație

WWF susține introducerea unor cerințe de trasabilitate pentru produsele distribuite în cadrul programului și pentru distincții mai clare între operatorii care sunt producători reali și operatorii care doar intermediază și distribuie/comercializează alimente, apreciind necesitatea consolidării mecanismelor de verificare a originii și a capacității de furnizare a produselor și de susținere a producătorilor reali.

Totuși, **formularea actuală se bazează aproape exclusiv pe declarația APIA și adeverința privind înscrierea în Registrul Agricol**, ceea ce poate limita participarea anumitor categorii de producători și structuri asociative care reprezintă producătorii agricoli și contribuie la aprovizionarea locală.

Propunere: Solicităm extinderea listei documentelor acceptate pentru demonstrarea trasabilității și a capacității de producție, astfel încât să fie recunoscute explicit:

- cooperativele agricole și membrii acestora;
- grupurile și organizațiile de producători recunoscute;
- documente echivalente care atestă capacitatea de producție (ex. Certificatul de înregistrare la Registrul Comerțului, în cazul producătorilor agricoli înregistrați ca PFA/ÎI/ÎF);
- contracte sau precontracte de aprovizionare încheiate cu producători locali.

O astfel de abordare ar facilita accesul producătorilor de diferite tipuri și al structurilor asociative la Programul pentru Școli, fără a diminua exigențele privind trasabilitatea.

2. Definirea noțiunii de „capacitate de producție”

Referire în proiectul de ordin

Art. I, pct. 1 - Cerința nr. 2 privind demonstrarea capacității de producție a producătorilor și a furnizorilor.

Observație

Textul introduce obligația demonstrării capacității de producție, însă nu definește această noțiune și nu stabilește criteriile pe baza cărora aceasta este evaluată. Nu este clar:

- care este relația dintre capacitatea de producție și de furnizare, în cazul producătorilor;
- cum se calculează;
- care este relația dintre suprafața declarată și cantitatea ofertată;

- în ce măsură documentele solicitate demonstrează posibilitatea reală de furnizare a cantităților contractate.

Considerăm că simpla prezentare a unei suprafețe declarate la APIA nu demonstrează automat capacitatea de a furniza volumele necesare pentru executarea contractului. Capacitatea de producție ar putea fi demonstrată prin producții medii estimate, istoricul producției sau alte documente echivalente care permit evaluarea obiectivă a capacității de producție și livrare. Acest tip de clarificare ar asigura aplicarea uniformă a prevederilor la nivelul tuturor autorităților contractante.

De asemenea, cerința nr. 2 ar trebui să îi includă și pe producătorii/furnizorii de produse lactate și produse de panificație, nu doar pe cei de legume-fructe.

3. Reformularea cerinței privind utilizarea aluatului congelat

Referire în proiectul de ordin

Art. I, pct. 5 - modificarea Anexei nr. 2, pct. 3, subpct. 3.4 „Termen de valabilitate - produse", prin introducerea prevederii:

„Pentru produsele de panificaţie (corn și baton), fac obiectul Programului pentru şcoli doar produsele proaspete, cu condiţia ca la prepararea acestora să fie interzisă utilizarea aluatului congelat."

Observație

Considerăm că interzicerea unei anumite tehnologii de procesare nu reprezintă cel mai adecvat instrument pentru asigurarea calității produselor distribuite în cadrul programului.

Din perspectiva unei politici alimentare sustenabile și bazate pe criterii obiective, accentul ar trebui să fie pus pe:

- calitatea ingredientelor;
- gradul de procesare;
- valoarea nutrițională;
- conținutul de sare, zahăr, conservanți și aditivi;
- trasabilitatea și sustenabilitatea lanțului de aprovizionare.

Criteriul „congelat versus necongelat" nu reflectă în mod necesar calitatea nutrițională sau impactul asupra sănătății. Un produs obținut din aluat congelat simplu, din făinuri

integrale/semi-integrale poate fi mai sănătos și mai sustenabil decât un produs proaspăt ultraprocesat.

Propunere: Înlocuirea actualei formulări cu un criteriu orientat către calitatea produsului:

„Se vor utiliza produse de panificație și aluaturi preparate din ingrediente de bază (făină integrală/semi-integrală sau dietetică, apă, drojdie/maia, sare), fără grăsimi hidrogenate, fără zahăr, fără amestecuri premix cu aditivi, coloranți sau conservanți."

Această abordare este mai bine aliniată obiectivelor privind alimentația sănătoasă și sustenabilă.

4. Introducerea unei clauze de flexibilitate privind respectarea graficului de livrare

Referire în proiectul de ordin

Art. I, pct. 7 - completarea Anexei nr. 2, pct. 3, subpct. 3.5 „Ambalare, etichetare, transport, livrare, recepție", referitoare la obligația respectării stricte a graficului de livrare și posibilitatea refuzării recepției și decontării produselor livrate în afara acestuia.

Observație

Înțelegem necesitatea asigurării unei planificări eficiente și a prevenirii unor practici neconforme din partea furnizorilor. Totuși, formularea actuală este foarte rigidă și poate crea dificultăți pentru furnizorii care lucrează cu produse proaspete provenite din producția agricolă locală. În cazul fructelor și legumelor există situații obiective care pot afecta calendarul de livrare, precum:

- fenomene meteorologice extreme;
- întârzieri ale recoltării din diferite cauze obiective (ex. disponibilitatea forței de muncă);
- fluctuații sezoniere ale producției;
- situații de forță majoră.

Propunere: Introducerea următoarei completări:

„Prevederile privind respectarea graficului de livrare se aplică cu excepția situațiilor de forță majoră sau a circumstanțelor obiective care afectează producția ori disponibilitatea produselor și care sunt comunicate în timp util și acceptate de autoritatea contractantă." Această soluție ar permite menținerea disciplinei contractuale, fără a penaliza nejustificat sau disproporționat furnizorii care lucrează cu produse agricole proaspete.

Fluctuațiile sezoniere previzibile trebuie gestionate prin planificare, comunicare transparentă și la timp și prin caiete de sarcini și contracte adecvate.

Observație generală privind orientarea Programului pentru Școli

Deși proiectul de ordin introduce măsuri suplimentare privind controlul, trasabilitatea și monitorizarea furnizorilor, acesta nu include mecanisme care să stimuleze în mod activ accesul produselor locale și sustenabile în cadrul Programului pentru Școli. WWF-România recomandă analizarea oportunității introducerii unor criterii și factori de evaluare care să încurajeze:

- participarea cooperativelor, asociațiilor agricole;
- participarea grupurilor și organizațiilor de producători;
- accesul fermierilor/producătorilor mici la procedurile de achiziție, prin loturi mici, pe categorii de produse;
- reducerea distanțelor de transport;
- diversificarea gamei de produse eligibile și valorificarea produselor sezoniere atunci când acestea sunt disponibile;
- utilizarea ambalajelor din hârtie, carton și livrarea la vrac – interzicerea împachetării în ambalaje din plastic sau care conțin plastic în compoziție (chiar dacă este plastic reciclat);
- creșterea transparenței privind originea produselor distribuite elevilor.

Aceste elemente sunt în deplină concordanță cu obiectivele europene privind sistemele alimentare sustenabile, dezvoltarea economiei rurale și lanțurile scurte de aprovizionare, așa cum au fost redefinite anul acesta și prin Regulamentul (UE) 2026/1739 (iulie 2026)2.

Referitor la acordurile-cadru, recomandăm evaluarea comparativă a duratelor contractuale în raport cu continuitatea aprovizionării, calitatea produselor, concurența, accesul producătorilor mici/locali și posibilitatea înlocuirii facile a furnizorilor neperformanți.

Nu în ultimul rând, repetăm necesitatea de a ancora bugetul anual al Programului în prețurile reale ale produselor alimentare, mai ales dacă se dorește încurajarea achiziției de produse locale, sănătoase, certificate. Valoarea actuală/porție prevăzută în documentație nu acoperă costurile de producție și de logistică pentru aceste produse și deci îndepărtează producătorii sau furnizorii care ar avea și ar putea să livreze alimente de calitate, de proveniență locală. Recomandăm analizarea mecanismelor legale/fiscale de ajustare a prețurilor și a finanțării necesare, astfel încât standardele suplimentare să nu se transforme în bariere economice neintenționate.

[2] Regulamentul (UE) 2026/1739 (iulie 2026): criterii europene pentru „lanțul scurt de aprovizionare”. Relația producător-consumator trebuie să fie directă sau cu un singur intermediar, în proximitate geografică (distanță fizică redusă sau timp scurt de transport).

Dincolo de prezentul ordin, WWF-România propune un dialog interinstituțional între MADR, ANAP și autoritățile responsabile de educație, sănătate, mediu și finanțe, cu participarea fermierilor/producătorilor, autorităților contractante și societății civile, pentru elaborarea unui cadru național de achiziții publice alimentare sustenabile, în acord cu Planul Național pentru Achiziții Ecologice 2025-2030 – componentele alimentare și cu criteriile UE de achiziții publice ecologice. Acesta ar putea include modele de caiete de sarcini, criterii de atribuire și monitorizare, formare pentru autoritățile contractante și producători și integrarea/îmbunătățirea educației alimentare.

Concluzii și solicitări ale WWF-România:

- **Clarificarea și proporționalizarea dovezilor de trasabilitate, producție și furnizare,** cu acceptarea documentelor echivalente;
- **Menținerea unor standarde ridicate de calitate pentru produsele distribuite**, cu orientarea criteriilor către calitatea ingredientelor și gradul de procesare;
- **Introducerea unei flexibilități rezonabile în aplicarea graficelor de livrare** pentru produsele agricole proaspete;
- **Includerea unor mecanisme mai puternice și mai clare care să stimuleze participarea producătorilor locali reali, a lanțurilor scurte de aprovizionare și a produselor cu impact redus asupra mediului**, contribuind astfel la atingerea obiectivelor de sustenabilitate ale Programului pentru școli;
- **Diversificarea gamei de produse și introducerea produselor de sezon,** în funcție de specificul fiecărui județ/regiuni;
- **Interzicerea ambalajelor de/cu plastic**;
- **Introducerea unor mecanisme simple pentru remedieri contractuale, consolidarea monitorizării pentru îmbunătățirea produselor oferite și reducerea risipei** generate de refuzul consumului alimentelor, pe motive de proastă calitate;
- **Regândirea modului de fundamentare a prețurilor/bugetului**;
- **Inițierea unui proces distinct de reformă a achizițiilor publice alimentare** sustenabile.

Vă mulțumim în avans pentru analizarea observațiilor și solicitărilor noastre și rămânem deschiși pentru a contribui la îmbunătățirea Programului pentru școli și a sistemului de achiziții publice de alimente, în baza experienței noastre acumulate în acest domeniu începând cu anul 2021, precum și a competențelor noastre în domeniul biodiversității și agriculturii sustenabile.

Cu considerație,

Barbara Bendandi

Director de conservare WWF-România